

College voor Toetsen en Examens

Wijziging 3-9-2014: werkstuk inzenden vóór 1 april i.p.v. 1 mei!

KLASSIEKE CULTURELE VORMING VWO

VAKINFORMATIE STAATSEXAMEN 2015

juni 2014

De vakinformatie in dit document is vastgesteld door het College voor Toetsen en Examens (CvTE). Het CvTE is verantwoordelijk voor de afname van de staatsexamens voortgezet onderwijs en draagt zorg voor de kwaliteit en het niveau van de examens.

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) is belast met de praktische uitvoering en organisatie van de staatsexamens. Met vragen over deze vakinformatie kunt u contact opnemen met de afdeling Examendiensten van DUO: (050) 599 89 33 of staatsexamens@duo.nl.

Inhoud

1 Opzet van het examen	5
2 Het examenprogramma	5
3 Het college-examen	5
4 Eisen waaraan het verslag moet voldoen	7
5 Inzenden van het verslag	7
6 Beoordeling van het college-examen	8
7 Het eindcijfer	8
8 Bijlage 1: Verplicht onderwerp 2015	9
9 Bijlage 2: De examenstof	10

1 Opzet van het examen

Het examen bestaat uit een college-examen en wordt afgenomen in de vorm van een mondeling examen.

2 Het examenprogramma

klassiek culturele vorming		centraal examen	college-examen
Domein A: Reflectie op de antieke cultuur	De kandidaat kan: - antieke cultuuruitingen van verschillende cultuurdomeinen plaatsen in hun historische en culturele context en met elkaar in verband brengen; - antieke cultuuruitingen onderzoeken en zijn bevindingen en oordelen presenteren.		X
Domein B: Reflectie op de relaties tussen de antieke en de latere Europese cultuur	De kandidaat kan: - voorbeelden uit de receptiegeschiedenis herkennen, deze plaatsen in de context van die periode in de Europese cultuur en de van toepassing zijnde werkingsmechanismen noemen; - cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen en daarover een beargumenteerd oordeel geven.		X

Toelichting:

De oudheid dient te worden bestudeerd in het perspectief van latere ontwikkelingen en de eigen tijd.

Daarbij zijn drie invalshoeken mogelijk:

- een thema in de oudheid nagaan, vervolgens de receptiegeschiedenis erbij betrekken en daarna de actualiteit in deze tijd toelichten;
- een thema behandelen vanuit de receptiegeschiedenis (bijvoorbeeld onze Gouden Eeuw), daarna zowel de oudheid als deze tijd er bij betrekken;
- een actueel cultuurhistorisch thema beschrijven, daarna nagaan hoe in de receptiegeschiedenis en in de oudheid dit thema een rol heeft gespeeld.

Bij het vak klassieke culturele vorming gaat het om vier aandachtsgebieden (artistieke disciplines):

- verhalen uit de mythologie en de geschiedenis;
- het toneel;
- de beeldende kunst;
- de bouwkunst.

Deze vier aandachtsgebieden dienen allemaal aan bod te komen en bestudeerd te worden in relatie met levensbeschouwelijke en filosofische opvattingen.

3 Het college-examen

Het mondeling examen vindt plaats in juli (op scholen voor vso eind juni/juli).

Het mondeling examen heeft betrekking op het verplicht gestelde onderwerp inclusief de domeinen A en B. Om de hierboven vermelde vier aandachtsgebieden voldoende

aan bod te laten komen, dient een door het College voor Toetsen en Examens verplicht gesteld onderwerp te worden bestudeerd. Zowel de antieke cultuur zelf als de doorwerking daarvan in de latere Europese cultuur moeten daarbij worden betrokken. Hierbij dienen de vier aandachtsgebieden aan de orde te komen. Zie bijlage 1.

Bij het mondeling examen van 40 minuten wordt aandacht besteed aan:

1. *Het beantwoorden van vragen over het verplicht gestelde onderwerp.*
De kandidaat moet vragen beantwoorden die betrekking hebben op de domeinen A en B, toegepast op het door het College voor Toetsen en Examens verplicht gestelde onderwerp. Gedurende 20 minuten voorafgaand aan het mondeling examen, krijgt de kandidaat een casus (materiaal dat betrekking heeft op het verplicht gestelde onderwerp) te bestuderen. Over dit materiaal worden vragen gesteld, waarbij wordt nagegaan of de kandidaat de informatie heeft begrepen en verwerkt, een conclusie kan trekken en een standpunt kan innemen (zie voor de inhoudelijke aspecten bijlage 2, de domeinen A en B).
Bij de voorbereiding is het gebruik van een zelf meegebracht basispakket hulpmiddelen toegestaan. Voor basispakket hulpmiddelen, zie Regeling toegestane hulpmiddelen.
2. *Het verslag (waarover op het examen wordt gesproken na de casus) betreft de volgende drie categorieën (waarbij het eerste onderdeel, het bezoeken van de collectie van het Rijksmuseum in Amsterdam, het zwaartepunt vormt):*
  - Het bezoeken van de vaste collectie betreffende de Gouden Eeuw in het Rijksmuseum in Amsterdam en wel speciaal de kunstwerken die de klassieke oudheid als thema hebben: het lezen van klassieke teksten en/of mythologische verhalen die de achtergrond vormen bij de gekozen kunstwerken en het bestuderen van de werking van de receptie zijn hierbij essentieel. De kandidaat behandelt minimaal drie kunstwerken (schilderijen, grafiek, gebruiksvoorwerpen etc.) uit de collectie van het museum, die een onderwerp uit de Klassieke Oudheid als thema hebben
  - Het bezoeken van een (opera)concert of een theateruitvoering, die relatie heeft met antieke cultuur; als achtergrondinformatie bestudeert de kandidaat inhoud, vorm en uitvoeringspraktijk van de bezochte uitvoering en van de relatie van deze uitvoering met de antieke inhoud, vorm en uitvoeringspraktijk.
  - Het bezoeken van een of meer archeologische vindplaatsen of het bestuderen van minimaal twee inhoudelijke deelaspecten van een programma ter voorbereiding op een reis naar Griekenland of Italië.

De kandidaat moet elk van de bovenstaande drie categorieën aan bod laten komen. Als de kandidaat verhinderd is (ter beoordeling hiervan dient hij/zij de reden van verhindering aan het College voor Toetsen en Examens te melden om onderdeel 2 of 3 van de hierboven vermelde bezoeken uit te voeren, mag worden volstaan met het bekijken van video-opnamen en films van overeenkomstige uitvoering en archeologische vindplaats(en).

Van deze activiteiten dient een verslag te worden gemaakt. In dit verslag moet aandacht worden besteed aan voorbereiding, ervaring en reflectie (ook hier komen de inhoudelijke aspecten van bijlage 2 - domeinen A en B - aan de orde).

4 Eisen waaraan het verslag moet voldoen

De omvang van het verslag naar aanleiding van de uit te voeren activiteiten moet minimaal vijf en maximaal acht A4-tjes zijn (exclusief afbeeldingen), getypt met standaard regelafstand en lettergrootte 12.

5 Inzenden van het verslag

Het verslag met 'plan van aanpak' en 'logboek' moet in tweevoud vóór 1 april van het jaar waarin dit examen wordt afgenomen, worden gestuurd naar: Dienst Uitvoering Onderwijs, Examendiensten, Afdeling staatsexamens vwo/havo/vmbo, Postbus 30158, 9700 LK in Groningen.

N.B. De stukken dienen op papier te worden aangeleverd. In digitale vorm ingezonden werkstukken e.d. worden niet geaccepteerd.

Van het verslag dat Examendiensten ontvangt, krijgt de kandidaat binnen drie weken een ontvangstbevestiging. Als de kandidaat na 3 weken nog geen ontvangstbevestiging heeft ontvangen, moet hij/zij contact opnemen met Examendiensten.

De verslagen worden niet door Examendiensten beoordeeld, dat doen de examinatoren tijdens het mondeling examen.

Als de kandidaat na het insturen van het verslag nog wijzigingen of aanvullingen aanbrengt, dient hij/zij het gewijzigde werkstuk in drievoud mee te brengen naar het examen.

Twee exemplaren van het aangepaste werkstuk dienen uiterlijk op de dag van het examen vóór 9.30 uur bij het secretariaat te worden afgegeven. De kandidaat wordt dan geëxamineerd over het aangepaste werkstuk.

Zonder het gewijzigde werkstuk wordt de kandidaat geëxamineerd en beoordeeld aan de hand van het werkstuk dat hij vóór 1 april heeft ingestuurd.

De kandidaat dient één exemplaar van het verslag voor eigen gebruik mee te brengen naar het examen.

De regeling over het inzenden van het verslag geldt alleen voor de staatsexamenkandidaten. Het werkstuk van vso-kandidaten moet op 1 april gereed zijn, maar hoeft niet te worden opgestuurd.

6 Beoordeling van het college-examen

Voor het college-examen worden twee deeltijfers gegeven:

- één deeltijfer voor de uitvoering van het verslag en het beantwoorden van inhoudelijke vragen daarover: deeltijfer a
- één deeltijfer voor het beantwoorden van vragen over het verplichte onderwerp: deeltijfer b

Het cijfer voor het college-examen wordt als volgt berekend: $(a + b) : 2$.

7 Het eindcijfer

Het eindcijfer is gelijk aan het cijfer voor het college-examen, afgerond op een geheel getal.

8 Bijlage 1: Verplicht onderwerp 2015

Het onderwerp dat de kandidaat voor de staatsexamens in 2015 moet bestuderen.

Onderwerp: 'Paleis op de Dam in Amsterdam'

Het betreft hier de aandachtsgebieden:

- de verhalen uit de mythologie en de geschiedenis;
- de beeldende kunst
- de bouwkunst
- (Het vierde aandachtsgebied – toneel – dient bij het verslag aan bod te komen)

9 Bijlage 2: De examenstof

Algemene doelstelling

De kandidaat is in staat antieke cultuuruitingen uit verschillende artistieke disciplines en specimina van hun verwerking in de latere Europese cultuur in hun historische context te situeren, de functie en betekenis ervan te onderzoeken, de resultaten daarvan te presenteren en een eigen oordeel te beargumenteren.

Domein A: Reflectie op de antieke cultuur

Subdomein: Het situeren van antieke cultuuruitingen

De kandidaat kan:

- specimina van Grieks-Romeinse beeldende kunst, bouwkunst, drama en verhalengoed plaatsen in hun (cultuur-)historische en filosofisch/levensbeschouwelijke context.
- specimina van de Grieks-Romeinse cultuur op het gebied van beeldende kunst, bouwkunst, drama en verhalengoed met elkaar in verband brengen.

Subdomein: Het onderzoeken van antieke cultuuruitingen

De kandidaat kan

- de voor een bepaalde thematiek relevante documentatie uit literaire en archeologische bronnen, naslagwerken verzamelen, ordenen en mondeling of schriftelijk presenteren, mede met behulp van ICT.
- Beschouwend en/of creatief vorm geven aan de eigen door studie en analyse verrijkte reactie op antieke cultuuruitingen.

Subdomein: Het beoordelen van antieke cultuuruitingen

De kandidaat kan:

- een beargumenteerd oordeel geven over specimina van de antieke cultuur.

Domein B: Reflectie op de relaties tussen de antieke en de latere Europese cultuur

Subdomein: Het herkennen van voorbeelden van receptie

De kandidaat kan:

- specimina uit de receptiegeschiedenis plaatsen in de context van belangrijke Europese cultuurperiodes
- werkingsmechanismen van de receptie van de klassieke cultuur in de Europese cultuur herkennen en beschrijven

Subdomein: Het beoordelen van specimina uit de receptiegeschiedenis

De kandidaat kan:

- een beargumenteerd oordeel geven over de verwerking van specimina van de antieke cultuur in later tijd.

